A RÁDIÓ MELLETT

Hazai csomagolás

Engem zavar, hogy be kell érnem a másodrendű ember státusával. Sőt, kezdem utálni a *tőkés piac, nyugati export* kifejezéseket. Én, szegény forintköltő magyar láthatólag teher vagyok az adósságait nehezen törlesztő állam számára, állandóan csak arra használnak, hogy áthárítsák rám a megállás nélkül gyűrűző termelési költségnövekedés következményeit. Miközben belekábul a magyar ipar az erőlködésbe, hogy kielégítse a valutás vásárlók fejlett igényeit, egy tapodtat sem mozdul azért, hogy megtudakolja, elégedett vagyok-e én a kínálatával. Nem is sokat törődik velem. Szembetűnő, hogy a leggyakrabban az új háztartási biztosítást reklámozzák, hiszen azt azért valahogy el kell adni az embereknek: nekik jó, hogy esetleg tízszer annyit is fizethetek ugyanazért.

Mit fizet meg a fogyasztó?

Azt mondta az Anyagmozgatási és Csomagolási Intézet főmérnöke, hogy a csomagolásnak nem szabad hazudnia, mert akkor a termék megbukik. Hallgattam ezt a mondatot, és rögtön kibújt belőlem a gonosz. Aligha van ma Magyarországon őszintébb iparág, mint a csomagolóipar. Ki ne vagdosta volna már miszlikre a kezét, amikor hozzá akart férni egy kupakosüveg tartalmához, nem is beszélve arról, hogy önálló szerszámipar nőtt ki a magyar kupakperforálók kisegítésére. Ki ne kente volna már össze magát, amikor húsz egyforma csíkban húzta le a tetőt a tejfelről? Ki nem áztatta még el a WC-papírt meg a kenyeret hypóval vagy tejjel... Vannak persze az áruféltésnek ékes példái. A vastag papírba tekert tíz deka gépsonka és méregdrága szalámi, vagy a színhús körül vastagon meghagyott zsír, amely — nyilván — megóvja a belbecset.

Nem érzem még magam *kiszolgáltnak*, csupán *kiszolgáltatottnak*, aki nem döntheti el, mire költi a pénzét, hol nyaral, hol lakik, s mivel foglalkozik. Eldöntik helyettem, hogy mit kapok, menynyit mennyiért, mire vagyok jogosult s mi maradhat a zsebemben a fizetésemből. Tudom, hogy azok, akik e dolgokban az én életemet irányítják, maguk is kiszolgáltatottak, s valójában ezért állnak bosszút rajtam. A boltost lekezelik a tanácson, megalázzák a rendőrségen, s mivel nem lehet biztos abban, hogy én, szerény vevő nem a tanácson vagy a rendőrségen dolgozom, ezért a biztonság kedvéért becsap — hiszen neki is szüksége van némi magabiztosságra. Az IKV-s, akit átvágnak a gázosok, a cipész, meg a patyolatos szintén uralkodik a maga íróasztalánál, hogy hozzájusson a maga sikerélményéhez. S a napi megalázottságokból megszülető cezarománia növekszik és sokasodik, felőrli a hétköznapjainkat, az életünket.

Nem jó megalázottnak, kiszolgáltatottnak lenni. Hiszen ha kordában tartásunkat csak így tudja elérni a legfőbb hatalom, nem csodálkozhat azon sem, ha ezek a módszerek túlnőnek a politika keretein, s beépülnek a mindennapi létbe. Megalázott, megfélemlített emberek pedig még soha nem tudták visszafizetni az adósságaikat.

Mondhatják persze, nem korszerű mostanában ilyen dolgokkal foglalkozni, amikor a társadalom, a politika éppen önnön felszabadítása felé halad. Meglehet, hamarosan eredményesek lesznek a tárgyalások, megszületik a politikai megegyezés, azt azonban még csak jó idő múlva fogja követni a társadalmi közérzet javulása. Ma még nagyon sokan nagyon rosszul érzik magukat ebben az országban. És ez nem az ő hibájuk! Mert miközben kiderült a feketéről, hogy fehér, a fehérről meg hogy fekete, még azt is meg kellett tapasztalniuk sokaknak, mi az, hogy nincs, mert nem telik rá. Ez bizony keserű tudomány!

Én mégis reménykedem abban, hogy kiszolgáltatottból hamarosan kiszolgáltakká válunk, hogy magunk dönthetünk a magunk élete fölött. Bízom, hogy erre idejében ráébrednek azok is, akiknek az a dolguk, hogy kiszolgáljanak minket. Hogy már ne sokáig gondolhassák, jó nekünk, amit elénk tesznek, legfeljebb egy kicsit fanyalgunk hozzá. Ezek jutottak eszembe, miközben hallgattam a *Mit fizet meg a fogyasztó?* című, a hazai csomagolóipar helyzetéről és jövőjéről készült ártatlan riportműsort. *Pálfi* Balázs mikrofonja előtt a szakemberek arról beszéltek, mily magaslatokat ért már el hazánkban a csomagolás elmélete, s mily sílány a megvalósítás. Arról is szó volt, hogy miért nem lehet eladni nyugati piacon azt, ami jó idehaza. Néhány mondat elhangzott arról, hogy túlságosan kicsiny ez a magyar piac ahhoz, hogy érdemes legyen csupán abba belefektetni. Egyszóval, hogy mi nekik nem érjük meg. Kívánom, hogy hamar megtudják, mire mennek majd nélkülünk...

Csak röviden

Hallgatom a *Balatoni lélekvesztő* című riportműsort, és nem értem az egészet. Növekszik bennem a hit, hogy akik ezt a műsort készítették, azok sem értik. Arról van szó, hogy egy tizennyolc esztendős fiatalember a vízbe ugrott, hogy segítséget hozzon a víharos Balatonban rekedt csónak utasainak. A fiú vízbe fúlt.

Anyja keresi az igazságot, ki a felelős a gyereke haláláért? A táborvezető-helvettes, aki a csónak utasaként megengedte, hogy beugorjon segítségért? A társak, akik nem próbálták lebeszélni, sőt segítettek neki, hogy levesse magáról a vizes ruhát? Az anya vádol, mert senkit nem vontak felelősségre, nem hisz a rendőrségi jegyzőkönyveknek, úgy érzi, mindenki, aki segíthetett volna, magára hagyta a családot a bajban. A fiú egyik felnőtt barátja szerint nem egyforma mércével már az igazságszolgáltatás. A táborvezető-helvettes, nem érzi magát bűnösnek, az ügyészség szerint nem követett el mulasztást, sőt a saját testi épségét is kockára tette, amikor bekísérte a fiatalokat a víharos Balatonba csónakázni. Hogy miért mentek be a víharos Balatonba? Hát mert nem látták a piros rakétát, de amúgy se mondta nekik senki, hogy az mit jelent.

A család úgy érzi, a táborvezető-helyettes tisztára mosásáért minden felelősséget a halott fiú nyakába zúdítanak, a halott hírét feláldozzák az élőért. Mi hát az igazság? Kiről és kiért szólt ez a riport? Csak sejtem, hogy arról: az állampolgár nem bízik, de már merészel nem bízni. S az igazsága keresése közben ellenséges árnyakat sejt minden bokorban. Reméljük, csupán rémeket lát.

Hanthy Kinga

Így fényképeztek ti

Két fotókiállítás Budapesten

CSŰRCSAVAR. *Fusineked, Jolesz* és *Sárkovacs* álnevek mögé bújtatva kollégáit *Chochol* Károly, valamint *Karinthy* módján, igencsak bravúrosan mutatja be, hogyan is fényképeznek mások. A jószeműek talán ráismernek *A legősibb építmény, A gyűrtcsalád*, a *Rozsdakép* és a *Rémérzékeny álom* szerzőire. Tendenciáikra ramutatni a nehezebb vállalkozás, mert a másodszor megrendezett *Magyar fotográfia* országos pályázati kiállításán szinte csak kétfélek a képek.

A többség színes fotó, lírai hangú, képzőművészetieskedő tájkép, trükk-szűrőkkel, szolarizációval, más egyéb csodatechnikákkal elvarázsolt artisztikum. Csak a díjazottak közül választva, ide sorolom *Ágg* Károly, *Bodnár* István, *Tillai* Ernő, *Völgyesi* Péter efféle munkáit. A technikára túlzón alapozó szemléletben talán szerepe van annak az újabb keletű örvendetes lehetőségnek is, hogy most már ki-ki ereje szerint rendszeresen vásárolhat odakünn az eddig nehezen hozzáférhető, jó minőségű alapanyagokból és kellékekből. Ennek a görcsnek lássan fel kellene oldódnia. A megítéléskor is egyre inkább érvényesülni kellene az egyéniségnek. Mi másra való ez a pályázat?

A másik nagy csoport a divatosan „politikus", leleplező fotós geg, beállított, blaszfémikus fényképbe fogalmazott erkölcsi ítélet. Úgy látszik, oly sokévi absztinencia után, most minden műfaj megrészegedik attól a lehetőségtől, hogy az igazság kimondható. Sajnos ez itt is közhelyek öklendezésével jár együtt. Torzult igazság csupán *Soós* Lajos *Az utolso ut* című díjazott munkája is. Ezen a fotón például temetest láthatunk, irónikus aspektusból. A sírkert utcájában Mercedes furgon gurul. Sejteni lehet, kit temetnek, mert a halottaskocsi mellett fegyveres munkásőrök lépdelnek. A kép előterében ledöntött sírszobor: törött szárnyú, bukott angyal. Szerény véleményem szerint ezt ma így láttatni nem bátorság, inkább kegyeletsértő ízléstelenség, keresett beállítás, agyoncsépelt képi szóvirág. Egy lehetséges jobb ízlés nevében engedtessék meg, hogy ne minősítsem a zsűri eme választását. Miért is ne lenne az éppen olyan, mint ami az adott korban tipikus, amint a beküldött anyag is bizonyosan jellemzi a magyar fotográfiát, ha talán nem is annak egészét.

Örömmel láttam viszont, hogy például *Balla* András változatlanul sajátos képi világot teremt, hogy *Fábry* Péter vagy *Lehotka* László egyéni látásmódját mégis csak felfedezték a díjak odaítéli. Tanulságos összehasonlítást kínáltak *Rér* Miklós pályázaton kívül bemutatott fotói 1947 és 1971 között készített politikai arcképcsarnoka és a Nemzeti Színházat búcsúztató híres képei 1965-ből.

ÖSSZEVETÉSRE alkalmas a párhuzamosan rendezett *Sajtófotó '89* is. Összemérhetjük például, melyik fotós, és a sok közül melyik lap, milyen valóságot tár hívei elé. Ezek a reáliák bizony nemritkán ellentmondanak egymásnak. *Grnak* László *(Magyar Hírlap) Napi 87 Ft 50 fillér, avagy: élet a létminimum alatt* című nyugdíjaslétet feltáró sorozata vagy *Hauner* Lajos *(Képes Újság) Kórházban, elfeledve* című, fekete-fehér fotói szociográfikus tényszerűséggel vádolnak. Szinte perelik — *Pintér* Márta *(MTI—Képes 7)* színes fotóin — a színes egyenisége, valóban fotogén *Csehák* Judit magazin-mindennapjait. Vagy inkább a miniszterasszony által képviselt egészségügyi és szociális tárcát magát.

Egy év története végre a maga dadaista szélsőségeiben jelenhet meg a sajtóban is, olyannyira, hogy az egész képes egy avatgárd kollázzsá változni.

ENNEK egyik szép részlete, két színészi „alakítás" fotós dokumentuma. Azért idézőjelben szerepel tevékenységük, mert tulajdonképpen a maguk szimbolikus életével játszanak, bár különféleképpen. *Lanka* György—*Komáromi* Zoltán *(Nők Lapja)* fotóin — szinte az egész társadalom fenyegető jövőjét vetíti elénk. Egy levert forradalomba belerokkant '48-ás veterán nem képes többé szerepéből kilépni és egy másik „darab" valóságában újrakezdeni a munkát. *Szendrő* Iván a fényképésszel együtt koreografált költői játékban nem a jövőt, inkább a jelen krónikáját „táncolja" el. Egyik fotósorozat sem „könnyűműfajú", és mindkettő nagyon szubjektív.

Az egész *Sajtófotó* kiállítás annyag mégis tárgyilagosnak tetszik, igen sok dokumentatív értékkel rendelezik. A fotók általában meghagyják a nézőknek, alakítsanak maguk képet múltról, jelenről és jövőről. Ehhez a dicséretes szándékhoz képest lepett meg, hogy néhányan azok közül, akik mindkét kiállításra elküldték ugyanazt a fényképet, miért adtak más címet ugyanannak itt, és mást ott? Talán történelmi házi feladat ennek megfejtése is, vagy netán csak kaméleon korunk tükre? Miért lehet jó kép még *Kommentár nélkül* is valami Budán, amit Pesten már *Kutyavilágnak* neveznek?

(A Magyar Fotografia '89 szeptember 10-ig a Műcsarnokban, a Sajtófotó '89 szeptember végéig a budavári Palota A épületében tekinthető meg.)

Szegő György

NAPLÓ

Gecser Lujza textilművész emlékkiállítása nyílt meg a székesfehérvári István Király Múzeumban. Gecser Lujza a hatvanas évek végén felvirágzott kísérleti textilesség egyik legjelentősebb művésze volt. Munkakiállításnak készült a mostani bemutató, ám sajnos emlékkiállítássá vált, amely egy lezárt életmű korszakáról ad számot. A tárlat október 8-ig tekinthető meg.

◆

Maria T. Kuczynska (Ausztrália) és Kecskeméti Sándor kiállítása ma, szeptember 5-én délután ötkor nyílik a Dorottya utcai kiállítóteremben.

Schmal Károly kiállítása szeptember 5. és október 8. között tekinthető meg az Újpest Galériában.

>

Gredi Assza bolgár festőművész kiállítása nyílik szeptember 6-án, szerdán fél hatkor a Bolgár Kultúra Népköztársaság úti helyiségében.

≈

Az Unió folyóirat és a Tinódi Lantos Sebestyén Olvasóegylet bemutatja Zas Lóránt Amerikában élő magyar költő új kötetét. Bevezetőt mond Tamási Orosz János, az Unió főszerkesztője. A verseket és dalokat előadja Dinnyés József. Az estet a VI., Dessewffy u. 35. alatt rendezik meg, szeptember 5-én, hét órakor.

Dzsesszfesztiválok tündöklése és bukása

BEKÖVETKEZETT AZ, amire régóta számítani lehetett: immár Budapesten is rendeznek dzsesszfesztivált. A magyar kulturális élet fővároscentrikus tagozódásának ismeretében „természetellenes" fejlemény volt a hetvenes években a rádió jóvoltából a vidéki fesztiválok rendszerének kialakulása; így nem történt más, minthogy visszaállt az élet rendje a nyolcvanas években e hálózat elsorvadásával. Szegeden, Nagykanizsán, Miskolcon, Békéscsabán csak elvétve rendeznek nagyobb szabású hangversenyeket; egyedül Debrecen maradt talpon. A rádió feladni látszik az e téren vállalt küldetését; végtére is egy háromnapos fesztivál tető alá hozása rendkívüli energiákat és költségeket emészt fel. Hogy mindez Damoklész kardját vonja az amúgy is agonizáló magyar dzsesszélet fölé? Felfogás kérdése: a rádió kétségtelenül megtette a magáét, s nem tombol még annyira a demokrácia a magyar kulturális irányítás háza táján, hogy egy-két illetékes szava ne lehetne sorsdöntő.

A vidék leépülésével párhuzamosan mindenesetre megnőtt az igény a fővárosban a nívós dzsesszestek iránt. A Budapest Sportcsarnok felavatása minőségi változást hozott e téren, noha a kínálatot a populárisabb, a rockkal rokonságot tartó, nagy közönséget vonzó irányzatok felé terelte. A rádió középutas műsorpolitikája és a fúziós zene uralma mellett így vákuum keletkezett: hiányzott a színképből a kísérletező, kreatív vonulat.

EZ A HIÁNY KÉSZTETTE az avantgárdot évek óta következetesen pártoló — annak műhelyt adó — pesti közgazdasági egyetem dzsesszklubját arra, hogy nemzetközi dzsesszfesztivál szervezésére vállalkozzon. Erkölcsi alapot a klub múltja adott a kezdeményezéshez, erre építve vonultathatta fel a fesztivál mindazokat a neves muzsikusokat, akik az évek során megfordultak a Kinizsi utcában. Valutakeret nélkül, a külföldi kormányok és a Soros-alapítvány támogatásával jött létre ez a három nap, amely mindjárt az első alkalommal európai színvonalú és rangú koncerteket hozott. A helyszín — s a társrendező — a Kamaraerdei Ifjúsági Park lett, amely ideális környezet az ilyen találkozókhoz; egyetlen „szépséghibája", hogy nehezen megközelíthető.

Tizennégy együttes és előadó mutatta be programját a fesztiválon: valamennyien a kortárs dzsessz figyelemre méltó egyéniségei. Az, amit — jóllehet nagy eltérésekkel — képviselnek, a dzseszen belül is nonkonformista áramlatnak számít. Itt voltak például a „hagyományos" *free dzsesszt*, a tiltakozás dühödt energiakitörésekre épülő zenéjét játszó nyugat- és keletnémet muzsikusok (Peter *Brötzmann*, Peter *Kowald*—Helmut *Sachse*, Johannes *Bauer*, Manfred *Hering*); itt, a hozzájuk képest konzervatív, mert tematikus muzsikát játszó világelső szopránszaxofonos, az amerikai Steve *Lacy*; itt, az emberi hangok-nyögések-bugyborékolások, sikolyok félelmetes arzenálját felvonultató angol Phil *Minton*; itt, a zenei kollázsok nagymestere, a holland Wilem *Breuker* és zenekara; és itt az elektronikát, mint zajkeltő forrást alkalmazó amerikai basszusgitáros, Elliott *Sharp*. Nem minden jelenés hatott revelációszerűen, de mindegyikben érezhető volt a teljes odaadás. Az avantgárd muzsikus nem hagyatkozhat a rutinjára, mert állandóan új utakra indul, lévén, hogy a harmónia és ritmikai kötöttségek fölé helyezi a szabadságot, a pillanat ihlette improvizációt. Emiatt persze pillanatnyi diszpozíciójának kiszolgáltatottja, s bizony előfordulhat, hogy a zene „nem történik meg", a felfedezéseket bevált fogások pótolják. Másfelől kétségtelen, hogy az, amit európai free vagy improvizatív zenének nevezünk, nyelvezetében sok esetben ugyanúgy normatív, mint a funkciós zene. S ezt csak a muzsikusi egyéniség képes meghaladni, személyes tartalommal megtölteni. A legfőbb erénye az volt ennek a fesztiválnak, hogy több ilyen egyéniséget felvonultatott.

KÖZÉJÜK TARTOZOTT például a Szovjetunióból, pontosabban Litvániából érkezett Vlagvimir *Csekaszin* és együttese. A szaxofonos nemcsak kitűnő muzsikus, de született színpadi egyéniség: fantasztikus zenei happeninget celebrált a Kamaraerdőn. Első megközelítésben egyszerűen paródiának tarthatnánk sziporkázó, a humort és az (ön)iróniát kedvelt kifejezőeszközként alkalmazó szín-lelésüket; valójában azonban olyan zenei, szociális és politikai asszociációkat keltett műsoruk, ami kétségtelenné teszi, hogy Csekaszin számára a dzsessz — a zene — nem önmagáért való, hanem fontos társadalmi funkciója van. A groteszk világot fejezi ki — groteszk eszközökkel.

Az önkifejezés kulcsszó volt a fesztiválon fellépő magyar együttesek esetében is. Régen adhatott bizakodásra okot a hazai előadók szereplése, mint ezen a seregszemlén. Hosszú évek kitartó munkájának gyümölcseit lehet lassan betakarítani, s a termék remélhetőleg kapós lesz a külföldi piacon is. *Binder* Károly zongorista például már nem ígéret, hanem kiforrott muzsikus, önálló hanggal. Együttműködése Theo *Jörgensman* nyugatnémet klarinétossal, két hasonló alkat szerencsés találkozása. *Szabados* Györgyről már sokszor leírtuk, hogy szuverén világú művész. Triójátékában és nagyzenekari darabjában is a korábbinál áttételesebben jelent meg a magyar népzene, a kifejezés egyetemes jelleget öltött. Míg az előbbi formációban a visszafogottság, a közvetlen kapcsolatok domináltak, a *Makuz* zenekarral előadott, nagyívű kompozíció szélsőséges dinamikai váltásai, kakofón betétei a mindenséget megragadni akaró alkotó vívódásait közvetítették, katartikus hatással.

Szabados szellemi köréhez tartozik *Dresch* Mihály és *Grencsó* István. A mesterrel ellentétben Dresch zenéjében a magyar folklór egyre közvetlenebb kiindulási pont, s ez nemzeti jelleget ad a szaxofonos játékának. Műsorában a teremtés gesztusa dallamgazdasággal, robosztus ritmussal és férfias tartással párosult — talán még soha ennyire meggyőző erővel. Grencsó István egészen más úton jár: többszólamú, finoman megkomponált, keleties harmóniákat és repetitív elemeket is használó, megkapó zenéje azonban ugyanolyan sikert aratott.

CSAK EGY HÉT választotta el a debreceni dzsessznapokat a kamaraerdei fesztiváltól, de a távolság időben és térben is jóval nagyobbnak tűnt a két esemény között. Mindez zenei rendezvénynek van valamilyen lelke, s ez a lélek Debrecenben megfáradni látszik. Koncepciótlanság, ötlettelenség, ad hoc tervezés jellemezte a programot, a tizennyolcadik fesztivált: ilyen gyenge mezőnyt még soha nem igértek a plakátok. A magyar élgárda jelentős része távol maradt, a valutakeretből csak két-három neves külföldi formáció meghívására futotta. A sörkertben mért habzó Spaten pedig aligha kárpótolta azokat, akik rendkívüli élményeket várnának a legnagyobb magyar dzsesszfesztiválon.

Halvány törekvések nyoma persze felfedezhető volt a programban. Ilyen a sok dixieland, a latin est terve, vagy a blues-együttesek meghívása. De egyik sem lehet pillére egy komoly, nemzetközinek szánt fesztiválnak. Különösen a rock-blues zenekarok *(Hobó, Bill)* szerepeltetése kérdőjelezhető meg, még akkor is, ha ezzel a fiatal korosztály felé akartak nyitni a rendezők. Jó, ha egy zöldséglevesbe minél több alapanyag kerül, de dinnyét mégse tegyünk bele. Megváltoztatja az ízét.

Huszonegy zenekar kapott meghívást a fesztiválra; illetve ennyi jött el. Eljött szerencsére a kubai ütőskvartett, a látványos show-t nyújtó *Los Papines*; el a brazil Hermeto *Pasquale* profimódon játszó, lendületes együttese; és el az amerikai John *Scofield*, napjaink egyik legjobb gitárosa, aki akusztikus triójával bemutatót tartott a világszínvonalból.

ÉS A MAGYAROK? Eljöttek mindazok, akik nem a Kamaraerdőt vagy a nyugati haknit választották, s akiket meghívtak. Például *Szakcsi Lakatos* Béla, aki lemezkiadója, az amerikai GRP cég „New age" elnevezésű, romantikus hangvételű, kellemesen dallamos zongoramuzsikájával hozta el a legújabb stílt Debrecenbe. Vagy a finom kamaradzsesszt játszó *Trio Stendhal*. Vagy *Deseő* Csaba brácsás, a prágai Vojtech *Eckert* akusztikus, elegánsan szvingelő kvartettjével. Vagy a mindig profi, de nem mindig ihletett *Super Trió*, egy amerikai szaxofonossal. Vagy *Muck* Ferenc kissé stílustalan kvartettje. Vagy a *Tomsits* Rudolf vezetésével megszólaló rádiós nagyzenekar. Vagy *Csepregi* Gyula nem teljesen letisztult, de új hangzásokkal és szerkesztésmóddal kísérletező, fiatal együttese. És a dixiebandák: a *Molnár*, a *debreceni* és a *Lucky Boys*.

Voltak együttesek, amelyek jól, s akadtak, amelyek kevésbé markánsan szerepeltek: valahogy minden egybefolyt a szürkeségben, érdektelenségben. Az első sportcsarnoki hangversenyen harmad-negyedannyi ember lézengett, mint évekkel ezelőtt. Márpedig közönség nélkül nem alakulhat ki igazi hangulat egy fesztiválon.

Lehet — reméljük —, hogy a debreceni rendezvény fennmarad; de a *lelke* már haldoklik. Szervezésében, műsor-összeállításban teljesen új alapokra kellene helyezni ahhoz, hogy ismét visszanyerje a közönség bizalmát és érdeklődését.

Bizalmat szerezni ebben a zavaros világban? Nagyon nehéz. Elveszteni sokkal könnyebb. Garanciák, azaz hitelesség és akarat nélkül nem megy. Igaz, soha nem is ment.

Turi Gábor

Tanévnyitó

Kevesebb kisdiák, felsőfokú menedzserképzés

(MTI) Hétfőn a hazai általános és középiskolákban megkezdődött a tanítás, és tanévnyitót tartottak több felsőoktatási intézményben is.

A hét végi tanévnyitó ünnepségeken mintegy 125 ezer első osztályos kisdiákot köszönthettek az iskolákban. Az általános iskolások száma ezúttal is tovább csökkent, csaknem hatvanezerrel. A középfokon viszont összesen mintegy 40 ezerrel több diákot oktatnak majd, mint tavaly.

E megnövekedett létszámnak megfelelően elsősorban a középfokú hálózat gyarapodott új létesítményekkel, bővítésekkel. Szeptembertől például új épületben kezdhetik meg tanulmányaikat a veszprémi Vetési Albert Gimnázium diákjai, az esztergomi Dobó Gimnázium tanulói és a békési mezőgazdasági szakközépiskolások. A fővárosban a XVIII. kerületben a Thököly úton új építőipari szakközépiskolát adtak át a tanév kezdetére. Az erőfeszítések ellenére sem kezdődhetett meg még a tanítás azonban a Városmajor utcai új gimnáziumban, ezért átmenetileg az itt tanuló diákok a BM Németvölgyi úti épületébe járnak.

Az 1989—90-es tanév első féléve január 31-ig tart, az iskolák február 9-ig adnak értesítést a diákok tanulmányi eredményeiről. A téli szünet december 21-től január 2-ig tart. A tavaszi szünet április 5—17. között lesz, s a tanév június 8-án fejeződik be.

A Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskolán a jogelőd Ipartanoda létesítésének 110., s a főiskola létesítésének huszadik évfordulója alkalmából hétfőn jubileumi tanévnyitó ünnepséget rendeztek. Az ünnepségen *Manherz* Károly művelődési miniszterhelyettes mondott köszöntőt.

Budapesten a Nemzetközi Menedzser Központban hétfőn megkezdődött a Fiatal Vezetők Programja elnevezésű kurzus. A tíz hónapos, angol nyelven folyó képzés résztvevői a piacorientált menedzsment és üzleti munka általános ismereteit, készségeit sajátítják el. A sikeres vizsga után a hallgatók lehetőséget kapnak arra, hogy a pittsburghi (USA) egyetemen folytassák tanulmányaikat.

A Politikai Főiskola mindaddig folytatja tevékenységét, amíg a politológusképzés feladatait az állami felsőoktatás át nem veszi. A hallgatók tehát a felvételük idején érvényes előírások szerint fejezik be tanulmányaikat — jelentette ki *Romány* Pál, a Politikai Főiskola rektora az intézmény tanévnyitó ünnepségén hétfőn, a Magyar Néphadsereg Művelődési Házában.

Elmondta még: a korábbi megnyilatkozások a főiskola sorsáról sok félreértésre adtak okot, zavart keltettek. Pontatlan minden olyan információ, amely szerint az MSZMP megszünteti a főiskolát. Szándéka az, hogy szélesebb alapokra helyezzék a politikatudományi képzést.

Az ünnepélyes tanévnyitón részt vett és felszólalt *Nyers* Rezső, az MSZMP elnöke. A politológia és a magyar demokrácia összefüggéséről kifejtette: csak együtt létezhetnek, egyik sem képzelhető el a másik nélkül.

Magyarország most Európa felé akar fordulni és nemcsak egy részében. Az eddigi elszigetelődést — amelyben néhány évtizedig jártunk, s félig még mindig benne vagyunk — nem szabad egy másik elszigetelődésre felcserélni — mondotta.

A Pannon Agrártudományi Egyetem mosonmagyaróvári mezőgazdaságtudományi karának tanévnyitó ünnepségén Honoris Causa-diplomát adtak át Dusan *Campragnak*, az Újvidéki Tudományos és Művészeti Akadémia levelező tagjának a Duna-völgyi országokban végzett nemzetközi értékű faunakutatási eredményeinek elismeréséül.

A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen *Daróczy* Zoltán akadémikus, az Agrártudományi Egyetemen *Kozma* András, az ez alkalommal beiktatott új rektor nyitotta meg a tanévet.